

Az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság további feltétele, hogy a jogosult **belföldi személynek** minősüljön. Belföldi személy a magyar állampolgár, a bevándorolt, a menekült vagy az EGT- állampolgár (a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy), aki három hónapot meghaladóan Magyarországon tartózkodik és az 1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik.

Hajléktalanok egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát az alábbi intézmények vezetői jelenthetik be az egészségbiztosítási szervnél:

- hajléktalanok otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- hajléktalanok rehabilitációs intézménye,
- hajléktalanok éjjeli menedékhelye,
- hajléktalanok nappali melegedője.

A bejelentést az egészségbiztosítási szerv formanyomtatványán kell benyújtani. A bejelentésről az intézmény vezetője igazolást ad ki a hajléktalan személy részére. A bejelentés és az igazolás érvényessége a bejelentés napját magában foglaló naptári hónapot követő hatodik naptári hónap utolsó napjáig tart. A jogszabály nem rendelkezik arról, hogy kit tekint hajléktalannak, feltehetően azokat, akik a felsorolt az intézményeket felkeresik.

Egészségügyi szolgáltatás szociális rászorultság alapján

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- 63/2006. kormányrendelet a pénzübeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól

A járási hivatal állapítja meg annak a személynek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 120 %-át (34 200 Ft), egyedül élő esetében 150%-át (42 750 Ft) és családjának vagyona nincs. A kérelemhez mellékelni kell 63/2006. Kormányrendelet 1. sz. melléklete szerinti vagyon- és jövedelemnyilatkozatot. A szociális rászorultság igazolásáról a járási hivatal egy évig érvényes hatósági bizonyítványt állít ki. A járási hivatal a szociálisan rászoruló személyekről nyilvántartást vezet és bejelenti az egészségbiztosítási szerv felé.

X. Migráció

Ebben a fejezetben a Magyarországra érkező migránsokkal kapcsolatos fogalmakat, a kapcsolódó jogszabályokat és az országban élő migránsokat illető ellátásokat ismertetjük.

EGT állampolgárok:

- 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról

- 113/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény végrehajtásáról

Az **EGT állampolgár** az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgára, továbbá az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgára.

A három hónapot meghaladó tartózkodás jogát az gyakorolhatja,

- akinek célja **keresőtevékenység** folytatása,
- aki a tartózkodás teljes időtartamára **elegendő forrással** rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet Magyarország szociális ellátórendszerére, és biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről maga gondoskodik, vagy
- aki **oktatási intézményben** tanul - ideértve a szakképzést, továbbá a felnőttképzést, ha annak képzési programja akkreditált - és tartózkodása teljes időtartama során elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet Magyarország szociális ellátórendszerére, valamint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről maga gondoskodik.

Ha az EGT- állampolgár teljesíti a három hónapot meghaladó tartózkodás feltételeit, akkor családtagja is jogosult tartózkodásra. Családtag az EGT - állampolgára házastársa, valamint saját vagy házastársa a 21 életévet be nem töltött **vagy eltartott** leszármazottja, és eltartott felmenője.

Az EGT - állampolgár három hónapot meghaladó tartózkodás esetén a **93.** naptól köteles a tartózkodását bejelenteni, csatolni kell a tartózkodás feltételeinek fennállását igazoló dokumentumokat. Ha a tartózkodás célja keresőtevékenység, akkor ezt munkaszerződéssel, vagy vállalkozói nyilvántartási számmal, vagy olyan dokumentummal kell igazolni, ami alátámasztja, hogy munkát keres, és a keresőtevékenység megkezdése valószínű. A tartózkodás bejelentéséről a hatóság **regisztrációs igazolást** állít ki.

Elegendő forrással rendelkezik a kérelmező, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem eléri az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét. Nem rendelkezik elegendő forrással az a személy, aki a szociális törvény alapján három hónapot meghaladóan idős korúak járadékában, aktív korúak ellátásában, felnőtt korú tartós beteg ápolására méltányosságból megállapítható ápolási díjban részesül.

Az EGT-állampolgár keresőtevékenységének megszűnése esetén a tartózkodási jogát megtartja, ha balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelés miatt keresőképtelen, álláskeresővé vált, vagy szakképzésben vesz részt. Ha az EGT állampolgár álláskeresővé vált, és keresőtevékenysége több mint egy évig tartott, akkor korlátlan ideig maradhat, ha kevesebb, mint egy évig, akkor hat hónapig.

Harmadik ország állampolgárságával (azaz nem EGT és nem magyar állampolgár) rendelkező családtag számára három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén a hatóság **vízumot** állít ki, ennél hosszabb tartózkodás esetén pedig **tartózkodási kártyát**.

Állandó tartózkodásra jogosult az az EGT-állampolgár és az a harmadik országbeli családtagja, illetve a magyar állampolgár harmadik országbeli családtagja, aki öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen Magyarországon tartózkodott.

Harmadik országbeli személyek beutazása és tartózkodása

- 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról
- 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról

E törvény szabályozza a harmadik országbeli személyek beutazásának és tartózkodásának jogát. E törvény szerint harmadik országbeli, aki nem EGT és nem állampolgár és ide tartozik a hontalan is. Hontalan az, akit egyetlen állam sem ismer el állampolgárának.

A kilencven napot meg nem haladó tartózkodási vízum kiadására a külpolitikáért felelős miniszter, a konzuli tisztviselő és a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) és annak országos illetékességgel rendelkező Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága (Igazgatóság) jogosult.

A kilencven napot meghaladó tartózkodás céljából az a harmadik országbeli állampolgár utazhat be és tartózkodhat Magyarországon, aki, rendelkezik érvényes úti okmánnyal, a vissza- vagy továbbutazáshoz szükséges engedéllyel, igazolja beutazása és tartózkodása célját, Magyarországon van szálláshelye vagy lakóhelye, és a tartózkodás időtartamára rendelkezik a lakhatáshoz, megélhetéshez, kiutazás költségeihez anyagi fedezettel, és egészségügyi ellátások tekintetében biztosított vagy tudja annak költségeit viselni. Továbbá rendelkezik az alábbiak közül valamelyik engedéllyel:

- három hónapot meghaladó tartózkodási engedély,
- tartózkodási engedéllyel: ideiglenes, hivatalos, kutatási, családegyesítési, látogatási, keresőtevékenység, stb.
- bevándorlási engedéllyel (2007. július 1-je előtt elbírált),
- letelepedési engedéllyel (2007. július 1-je előtt elbírált),
- ideiglenes letelepedési engedéllyel,
- nemzeti letelepedési engedéllyel,
- EK letelepedési engedéllyel.

Az alábbi engedélyekről a hatóság igazolást állít ki. Az egyes okmányminták megtekinthetők:

<http://slideplayer.hu/slide/1917536/>

EU Kék Kártya olyan tartózkodási engedély, amely magas szintű képzettséggel rendelkező birtokosát valamely tagállam területén történő tartózkodásra, és egyúttal magas szintű képzettséget igénylő munkavállalásra jogosítja. Legalább két évre kell kiállítani, de maximális időtartama négy év.

Menedékjog

- 2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról,
- 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról

A menedékjogról szóló törvény határozza meg a menedékjog tartalmát, a menekültként, oltalmazottként, menedékesként való elismerés feltételeit.

Menedékesként ideiglenes védelembe helyezik azt a külföldit, aki tömegesen menekülők csoportjába tartozik, és az Európa Unió Tanácsa ideiglenes védelemre jogosultként elismer, valamint azokat, akik

hazájukból, polgárháború vagy az emberi jogok durva megsértése miatt elmenekülni kényszerülnek. A menedékes kap személyazonosításra alkalmas, egyszeri ki- és visszautazásra alkalmas okmányt, ellátást, támogatást szállást. A menedékes köteles szálláshelyét a menekültügyi hatóságnak bejelenteni és a hatósággal együttműködni. Az ideiglenes védelem időtartama egy év. Ez alatt az év alatt dől el, hogy elismerik-e a hatóságok menekültként vagy oltalmazottként, de letelepedett státuszt is szerezhet.

Menekültet többnyire a magyar állampolgárral azonos jogok és kötelezettségek illetik meg, azonban a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választását, valamint a helyi népszavazást kivéve nem rendelkezik választójoggal, és nem tölthet be olyan munkakört, amihez magyar állampolgárság kell. Rendelkezik személyazonosító igazolvánnyal és kétnyelvű úti okmánnyal. Kérheti kedvezményes honosítását.

Oltalmazott a menekültnél kevesebb jogosítvánnyal rendelkezik: nem választhat, és nem kérheti a kedvezményes honosítását.

A menekültet, az oltalmazottat és a menedékest a következő ellátások és támogatások illetik meg:

- befogadás anyagi feltételeinek biztosítása: a befogadó állomáson nyújtott ellátás, elhelyezés, a szabad felhasználású havi költőpénz, részesítés adományokból, utazási kedvezmények, köztemetés
- egészségügyi ellátás,
- oktatási, nevelési költségek megtérítése,
- pénzügyi támogatások: a beiskolázási támogatás, az ország végleges elhagyásának támogatása.
- társadalmi beilleszkedés elősegítése a családsegítő feladata (melyet azonban civil szervezet is biztosíthat), akivel a menekült vagy az oltalmazott integrációs szerződést köt, és e szerződés függvényében integrációs támogatásban részesül.

Harmadik országbeli személyek és menedékesek, menekültek, oltalmazottak segítségért fordulhatnak a Menedék Migránsokat Segítő Egyesülethez.

Migrációs státusz és ellátások					
A törvény hatály kiterjed	<u>foglalkoztatási támogatások</u> (álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési. segély. stb.)	<u>szociális támogatások</u> (időskorúak járadéka. aktív korúak ellátása, stb.)	<u>családtámogatások</u> biztosítási időtől és jövedelmi helyzettől függetlenül (családi pótlék, Gyes, stb.)	<u>gyermekvédelmi támogatások</u> (gyermekvédelmi. kedvezmény, óvodáztatási támogatás)	<u>fogyatékosági támogatás</u>
magyar állampolgár	igen	igen	igen	igen	igen
EGT állampolgár három hónapnál rövidebb tartózkodással	igen	nem	nem	nem	nem
EGT állampolgár három hónapnál hosszabb tartózkodással	igen	igen, de csak bejelentett lakóhellyel, azonban nem rendelkezik elegendő forrással az itt tartózkodáshoz, ha három hónapon túl időskorúak járadékában vagy aktív korúak ellátásában részesül	igen - kivéve anyasági támogatás – de csak bejelentett lakóhellyel	igen, de csak bejelentett lakóhellyel	igen, de csak bejelentett lakóhellyel
letelepedett	igen	igen	igen	igen	igen
bevándorolt	igen	igen	igen	igen	igen
tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országból származó személy.	igen, ha legalább 6 hónapig munkaviszonyban állt Magyarországon	igen, de az időskorúak járadékára	igen, ha legalább 6 hónapra szóló tartózkodási engedélye van	nem	nem
ideiglenes let. eng.	igen	igen	igen	igen	igen
nemzeti letelepedett	igen	igen	igen	igen	igen
EK letelepedett	igen	igen	igen	igen	igen
EU Kék Kártya	nem	igen, de csak bejelentett lakóhellyel és csak az időskorúak járadékára	igen - kivéve anyasági támogatás - csak bejelentett lakóhellyel	nem	igen, de csak bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel
menedékes	igen	nem	nem	nem	nem
menekült	igen	igen	igen	igen	igen
oltalmazott	igen	nem	nem	igen	nem
hontalan	igen	igen	igen	igen	igen

Az egészségbiztosítási törvényben szabályozott pénzügyi ellátások (terhességi gyermekágyi segély, Gyed, táppénz), és a megváltozott munkaképességűek ellátásai biztosítási alapú ellátások, az ellátások megállapítása nem a státusztól, hanem a befizetett járuléktól függ. A saját jogú és a hozzátartozói nyugdíjak megállapítását nemzetközi szerződések szabályozzák, elsősorban nem az állampolgársági státusz függvénye, hanem a fizetett járuléké.